

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1794 HERDRUK

Vragen van de leden **Van der Lee** en **Snels** (beiden GroenLinks) aan de Ministers van Economische Zaken en Klimaat en van Financiën over *het feit dat de EU steeds meer «vuile» kolenstroom importeert* (ingezonden 29 januari 2020).

Antwoord van Staatssecretaris **Vijlbrief** (Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst), mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 20 februari 2020).

Vraag 1

Kent u het bericht «Europese Unie importeert steeds meer «vuile» kolenstroom»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Is het juist dat de EU-lidstaten die onder het Europese emissiehandelssysteem ETS vallen in 2019 netto 21 terawattuur aan elektriciteit uit kolencentrales hebben geïmporteerd, dat dit zeven keer zoveel is als in 2017 en tot een uitstoot van 26 megaton CO₂ heeft geleid?

Antwoord 2

De elektriciteitsmarkt is een internationale markt waarbij er aan de buitengrenzen van de EU interconnecties zijn met omringende niet EU-landen. Of de EU netto importeert of exporteert hangt af van ontwikkelingen in zowel de vraagkant (beïnvloed door o.a. economische groei) als de aanbodkant (beïnvloed door o.a. brandstofprijzen en CO₂ prijzen) in zowel de EU als de omringende landen. Het Financieel Dagblad baseert zijn cijfers op de analyse van Sandbag.²

Sandbag zelf geeft aan dat de 21 terawattuur waar het rapport van spreekt niet 100% afkomstig is van kolen. Dit is onmogelijk om vast te stellen omdat bij elektriciteit dat niet één op één te herleiden valt. Wel is het aannemelijk dat de elektriciteitsmix in de omringende landen buiten de EU, die deel

¹ Financieel Dagblad, 29 januari 2020, «Europese Unie importeert steeds meer «vuile» kolenstroom»

² The path of least resistance. How electricity generated from coal is leaking into the EU. <https://sandbag.org.uk/project/interconnectors-and-coal/>

uitmaken van de analyse van Sandbag, over het algemeen minder schoon is dan het gemiddelde in de EU.

Vraag 3, 4

Deelt u de mening dat de invoering van een CO₂-heffing aan de Europese buitengrens een rem kan vormen op deze import van «vuile» kolenstroom ten gunste van meer duurzame en/of hernieuwbare opwek van elektriciteit binnen de EU?

Steunt u het voorstel, één van de elementen uit het pakket van de Green Deal, om tot een CO₂-heffing aan de buitengrens van de EU te komen?

Antwoord 3, 4

Zoals is aangegeven in het BNC-Fiche over de Green Deal³, d.d. 31 januari 2020, staat het kabinet positief nieuwsgierig tegenover het door de Europese Commissie aangekondigde voorstel voor een koolstofheffing (*Carbon Border Adjustment Mechanism*, CBAM) aan de Europese buitengrens om weglekfecten te adresseren die kunnen optreden bij ambitieuzer Europees klimaatbeleid ten opzichte van derde landen. De EU moet hierbij stapsgewijs te werk gaan waarbij grondig onderzoek naar WTO-conformiteit, een systeem voor koolstofboekhouding, administratieve lasten en uitvoerbaarheid van belang is. Ook moet rekening worden gehouden met de geopolitieke context en de impact die een dergelijk mechanisme kan hebben op specifieke sectoren.

Vraag 5

Hoe kansrijk acht u dit voorstel en wat zijn uw verwachtingen over de termijn waarop een dergelijke heffing ingevoerd kan worden?

Antwoord 5

De Commissie is voornemens in 2021 een voorstel doen voor een CBAM. Aangezien er nog geen concreet voorstel voor de uitwerking van een CBAM ligt, is het moeilijk om in te schatten hoe kansrijk het voorstel is en op welke termijn een dergelijke heffing kan worden ingevoerd. Deze aspecten hangen af van de uitwerking van het voorstel.

Vraag 6

Heeft u al ideeën over de vormgeving van deze heffing? Zo ja, welke?

Antwoord 6

Momenteel wordt door het kabinet nagedacht over het doel en de mogelijke vormgeving en structuur van een CBAM. Het kabinet vindt dat er in elk geval rekening moet worden gehouden met de eerder genoemde punten, zoals WTO-conformiteit, een systeem voor koolstofboekhouding, administratieve lasten en uitvoerbaarheid.

Vraag 7

Deelt u de mening dat een dergelijke heffing niet alleen op te importeren eindproducten geheven zou moeten worden, maar ook op bijvoorbeeld fossiele grondstoffen, zoals olie, gas en elektriciteit die uit kolen is opgewekt?

Antwoord 7

Door het kabinet wordt gekeken naar de optie om een CBAM niet alleen op te importeren eindproducten toe te passen, maar ook op halffabricaten en basisproducten. Hierbij wordt bijvoorbeeld elektriciteit meegenomen.

Vraag 8

Heeft u ook kennisgenomen van het feit dat de Amerikaanse Minister voor Handel, Wilbur Ross, in de Financial Times zinspeelde op een mogelijke Amerikaanse vergelding voor een Europese CO₂-heffing aan de gemeenschappelijke buitengrens?⁴

Antwoord 8

Ja.

³ Kamerstuk 35 377, nr. 1.

⁴ Financial Times, 26 januari 2020?

Vraag 9

Wat is uw oordeel daarover en welke impact verwacht u dat zijn uitspraken zullen hebben op de discussie tussen de lidstaten, de Europese Commissie en het Europees parlement over de invoering van een dergelijke heffing?

Antwoord 9

Zoals bij het antwoord op vraag 5 aangegeven, is het moeilijk om in te schatten hoe kansrijk het aangekondigde voorstel van de Commissie is en op welke termijn een CBAM kan worden ingevoerd. Het is moeilijk in te schatten welke impact de uitspraken van de Amerikaanse Minister van Handel zullen hebben.

Vraag 10

Bent u bereid om een voortrekkersrol te vervullen in deze Europese discussie en te bevorderen dat er zo snel als mogelijk een CO₂-buitengrensheffing in de EU tot stand komt?

Antwoord 10

De positief nieuwsgierige positie van Nederland ten aanzien van een Europese CBAM zal worden uitgedragen in Europees verband. De bereidheid een voortrekkersrol ten aanzien van een CBAM te vervullen, zal afhangen van de verdere uitwerking van de Nederlandse positie. Wel is het zo dat Nederland als het gaat om hogere klimaatambities een voortrekkersrol vervult in een kopgroep van gelijkgestemde lidstaten, zie hiervoor ook de kamerbrief van 4 feb jl. (Kamerstuk 35 377, nr. 2).